

MŁODZIEŻOWY
OŚRODEK WYCHOWAWCZY
47-430 Rudy, ul. Szkolna 2
NIP 6391942352, REGON 240920157
tel./fax 032 410 30 06, 410 43 20
(3)

Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Rudach

Procedury Postępowania
Interwencyjnego
w Sytuacjach Kryzysowych

Spis treści:

- I. Objaśnienie wyrażeń ustawowych zawartych w aktach prawnych.
  - II. Procedury postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych.
    1. Procedury związane z przekazywaniem obowiązków dotyczących kierowania placówką młodzieżowego ośrodka wychowawczego w Rudach.
    2. Procedury postępowania w przypadku ucieczki wychowanka z placówki.
    3. Procedura dotycząca postępowania nauczycieli i wychowawców w przypadku nagłego zachorowania lub złego samopoczucia wychowanka.
    4. Procedury postępowania w przypadku ujawnienia na terenie ośrodka wychowanka będącego pod wpływem alkoholu lub środków psychoaktywnych.
    5. Procedury w przypadku, gdy wychowawca podejrzewa, że wychowanek posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk lub nową substancję psychoaktywną.

  - 6. Procedura postępowania wobec aktów wandalizmu na terenie ośrodka.
  - 7. Procedura postępowania w sytuacji agresywnego zachowania wychowanka, pobicia, bójki między wychowankami na terenie ośrodka.
  - 8. Procedura postępowania w sytuacji kradzieży na terenie ośrodka.
  - 9. Procedura postępowania w sytuacji zastraszania, wymuszania, wywierania presji na terenie ośrodka oraz innych rodzajów przemocy psychicznej.
-
10. Procedura postępowania w sytuacji ataku ucznia w stosunku do nauczycieli / wychowawców (agresja słowna, wulgaryzmy).
  11. Procedura postępowania w sytuacji agresji fizycznej ucznia w stosunku do nauczycieli / wychowawców.
  12. Procedura postępowania po zaistnieniu wypadku wychowanka.
  13. Procedura postępowania w przypadku zagrożenia chorobą zakaźną.
  14. Procedura postępowania w przypadku zabójstwa wychowanka.
  15. Procedura postępowania w przypadku, gdy policja dokonuje zatrzymania nieletniego sprawcy czynu karalnego przebywającego na zajęciach w szkole / ośrodku.
  16. Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu na terenie ośrodka.
  17. Procedura postępowania w przypadku ujawnienia przestępstwa ściganego na wniosek pokrzywdzonego na terenie ośrodka.

18. Procedura postępowania w przypadku żałoby po śmierci wychowanka (za wyjątkiem śmierci samobójczej).
19. Procedura postępowania nauczycieli/ wychowawców w przypadku konieczności zawiadomienia o śmierci wychowanka.
20. Procedura postępowania w przypadku ewakuacji ośrodka lub alarmu bombowego.
21. Procedura postępowania w przypadku pożaru w budynku ośrodka.
22. Zasady izolowania wychowanków w sytuacjach kryzysowych.
23. Procedura postępowania w sytuacji uzyskania informacji, że wychowanek ma myśli samobójcze bądź samo okalecza się.
24. Procedura postępowania w przypadku próby samobójczej wychowanka.
25. Procedura postępowania w przypadku śmierci wychowanka w wyniku samobójstwa.

I. OBJAŚNIENIE WYRAŻEŃ USTAWOWYCH ZAWARTYCH W AKTACH PRAWNYCH

PRZESTĘPSTWO - jest to czyn człowieka, bezprawny, karany i zawiniony. W Kodeksie karnym istotę przestępstwa w art. 1 § 1. Odpowiedzialności karnej podlega ten tylko, kto popełnia czyn zabroniony pod groźbą kary przez ustawę obowiązującą w czasie jej popełnienia.

§ 2. Nie stanowi przestępstwa czyn zabroniony, którego społeczna szkodliwość jest znikoma.

STOPIEŃ SPOŁECZNEJ SZKODLIWOŚCI - to ocena czynu poprzez ustalenie rodzaju i charakteru naruszonego dobra przez sprawcę, rodzaj wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, motywacji sprawcy, waga naruszonych przez sprawcę obowiązków, nieumyślność zachowania sprawcy i jego zamiary wyrażające się działaniem z premedytacją lub w afekcie.

§ 3. Nie popełnia przestępstwa sprawca czynu zabronionego, jeżeli nie można mu przypisać winy w czasie czynu.

WINA - to ujemna ocena popełnionego czynu i jego sprawcy, który nie zachował się w sposób wymagany przez prawo, gdy był poczytalny i dojrzały.

PRZESTĘPSTWO - jest zbrodnią albo występkiem.

ZBRODNIĄ - jest czyn zabroniony zagrożony karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3 albo karą surowszą (25 lat pozbawienia wolności, kara dożywotniego pozbawienia wolności).

WYSTĘPKIEM - jest czyn zagrożony grzywną (powyżej 30 stawek dziennych), ograniczeniem wolności (od 1 do 12 miesięcy) albo karą przekraczającą miesiąc pozbawienia wolności.

CZYN KARALNY - w myśl przepisów (art. 1 § 2 pkt. 2 u.p.n) jest to czyn zabroniony przez Ustawę jako przestępstwo (art. 1 k.k.) , a więc zbrodnia lub występki (art. 7 § 2 i 3 k.k), przestępstwo skarbowe (art. 53 § 2 k.k.s.) oraz wykroczenie określone w następujących przepisach Kodeksu wykroczeń:

-art.51 (zakłócanie porządku publicznego),

-art.62 (znęcanie się nad zwierzętami),

-art.69 (niszczenie i uszkodzanie znaków umieszczonych przez organ państwowy),

-art.74 (uszkodzanie znaków lub urządzeń zapobiegających niebezpieczeństwu),

-art.76 (rzucanie kamieniami w pojazd będący w ruchu),

-art. 85 (samowolna zmiana znaków lub sygnałów drogowych),

- art. 87 (prowadzenie pojazdów przez osobę będącą po użyciu alkoholu),
- art. 119 (kradzież lub przywłaszczenie mienia o wartości - obecnie do 250 zł),
- art. 122 (paserstwo mienia o wartości - obecnie do 250 zł),
- art. 124 (niszczenie lub uszkodzanie mienia, jeśli szkoda nie przekracza - obecnie 250 zł),
- art. 133 (spekulacja biletami wstępu),
- art. 143 (utrudnianie korzystania z urządzeń przeznaczonych do użytku publicznego).

Pełnienie przez nieletniego innego wykroczenia niż wyżej wymienione należy określić, jako zachowanie świadczące o jego demoralizacji, co uzasadnia wszczęcie i prowadzenie postępowania w trybie opiekuńczo - wychowawczym (art. 44 - 46 u.p.n.).

CZYN KARALNY - obejmuje wszystkie przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego, na wniosek oraz oskarżenia prywatnego, jak również wszystkie jego formy stadialne, takie jak dokonanie, usiłowanie, przygotowanie, a także formy zjawiskowe przestępstwa, takie jak: sprawstwo, podżeganie i pomocnictwo.

WYKROCZENIE - czyn człowieka społecznie szkodliwy, zabroniony przez Ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia pod groźbą kary aresztu, ograniczenia wolności, grzywny do 5.000 złotych lub nagany. Wykroczenia różnią się od przestępstw głównie mniejszym ładunkiem swej typowej ujemnej treści społecznej, a mówiąc prościej mniejszym stopniem swej ciężkości. W przepisach tych określone są lżejsze czyny i lżejsze kary. Wykroczenia nie są przestępstwami, choć są także czynami zabronionymi pod groźbą kary. Zapisane są w ustawie zwanej Kodeksem wykroczeń i należą do nich np. niszczenie zieleni, ławek w parku, zakłócanie ciszy nocnej, niszczenie sprzętów, rysowanie po ścianach i murach.

Nieletni sprawca w wieku od 13 do 17 roku życia odpowiada tylko za te wykroczenia będącymi czynami karalnymi, które zostały wymienione w art. I § I pkt.2 b u.p.n. Inne wykroczenia, które nie zawierają się w czynie karalnym traktowane są jako przejaw demoralizacji nieletniego.

DEMORALIZACJA - wg Słownika języka polskiego to rozprężenie, zwłaszcza moralne, zepsucie, rozluźnienie dyscypliny, karność, a w świetle przepisów u.p.n. oznacza szczególnie intensywną i względnie trwałą postać nieprzystosowania społecznego. To pewien proces odchodzenia od obowiązujących w społeczeństwie wartości moralnych, a przejawiających się poprzez popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawianie nierzędu, włóczęgostwa, udział w grupach przestępczych.

NIELETNI - jest podstawowym pojęciem dla całej u.p.n. i zostało zróżnicowane w odniesieniu do trzech grup osób objętych wspólną nazwą "nieletni" w zależności od rodzaju prowadzonego postępowania, wieku osób oraz stosowanego środka wychowawczego lub poprawczego:

a) w zakresie postępowania dotyczącego zapobiegania i zwalczania demoralizacji - nieletnim jest to osoba, która nie ukończyła 18 roku życia (art.1§ I pkt. 1);

b) w zakresie postępowania o czyny karalne jest to osoba, która dopuściła się takiego czynu po ukończeniu 13 roku życia, a przed ukończeniem 17 lat (art. I § I pkt. 2);

c) trzecie znaczenie nieletności przewidziane w u.p.n. związane jest wyłącznie z postępowaniem wykonawczym, w zakresie wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych. W tym przypadku za nieletniego uważana jest osoba, względem której środki takie zostały orzeczone, choćby ukończył 18 lat, nie dłużej jednak niż do ukończenia lat 21 (art. 1§ I pkt.3).

CZWARTY PRÓG WIEKOWY - jest nim nieukończone 18 lat w momencie wszczęcia postępowania wobec nieletniego, do którego mają zastosowanie przepisy art. I O § 2 Kodeksu Karnego i dot. nieletniego, który po ukończeniu 15 lat dopuszcza się czynu zabronionego określonego w niżej wymienionych artykułach Kodeksu karnego:

art. 134 - "Kto dopuszcza się zamachu na życie Prezydenta RP"

art. 148 § 1,2 lub 3 - "Kto zabija człowieka"

art. 156 § I lub 3 - "Kto powoduje ciężki uszczerbek na zdrowiu"

art. 163 § I lub 3 - "Kto spowoduje zdarzenie, które zagraża życiu lub zdrowiu wielu osób albo mieniu w wielkich rozmiarach"

art. 166 - "Kto stosuje podstęp albo gwałt na osobie lub groźbę bezpośredniego użycia takiego gwałtu, przejmuje kontrolę nad statkiem wodnym lub powietrznym"

art. 173 § I lub 3 - "Kto spowoduje katastrofę w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym"

art. 197 § 3 - "Jeżeli sprawca dopuszcza się zgwałcenia określonego w § I lub 2 działając ze szczególnym okrucieństwem lub wspólnie z inną osobą"

art. 252 § I lub 2 - "Kto bierze lub przetrzymuje zakładnika"

art. 280 - "Kto kradnie, używając przemocy wobec osób lub grożąc natychmiastowym jej użyciem" W tych przypadkach osoba nieletnia, która popełniła czyn po ukończeniu 15 roku życia może odpowiadać jak dorosły, jeżeli

okoliczności sprawy oraz stopień rozwoju sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste za tym przemawiają, a w szczególności jeżeli poprzednio stosowane środki wychowawcze lub poprawcze okazały się bezskuteczne (art. 1 OŚ 2 k.k.). Za obniżeniem wieku odpowiedzialności karnej do 15 lat przemawia fakt narastającego zagrożenia społeczeństwa ze strony zdemoralizowanych, często bardzo brutalnych sprawców oraz okoliczności dotyczące czynów popełnionych przez nieletnich, a także stopień rozwoju sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste.

MAŁOLETNI - to osoba, która nie ukończyła lat 18. Pełnoletniość uzyskuje się z chwilą ukończenia lat 18 lub też zawarcia małżeństwa przed ukończeniem tego wieku.

POKRZYWDZONY - zgodnie z art. 49 Kodeksu postępowania karnego jest nim osoba fizyczna lub prawna, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez przestępstwo. Pokrzywdzonym może być także instytucja państwowa, samorządowa lub społeczna, choćby nie miała osobowości prawnej. Za pokrzywdzonego uważa się zakład ubezpieczeń w zakresie, w jakim pokrył szkodę wyrządzoną pokrzywdzonemu przez przestępstwo lub jest zobowiązany do jej pokrycia.

Jeżeli pokrzywdzonym jest małoletni lub ubezwłasnowolniony całkowicie lub częściowo, prawa jego wykonuje przedstawiciel ustawowy albo osoba, pod której stałą pieczęć pokrzywdzony pozostaje. Pomimo tego, że dziecko samo nie może się reprezentować, może wystąpić w procesie w charakterze świadka oraz być poddane oględzinom i badaniom.

Zgodnie z art. 192 § 1 kodeksu postępowania karnego, jeżeli karalność czynu uzależniona jest od stanu zdrowia pokrzywdzonego, nie może on się sprzeciwiać oględzinom i badaniom niepołączonym z zabiegiem chirurgicznym lub obserwacją w zakładzie leczniczym.

W Ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich pokrzywdzony nie ma prawa strony w postępowaniu, a jedynie prawo do wnoszenia zażalenia na niektóre postanowienia sędziego rodzinnego i sądu rodzinnego. Interesy pokrzywdzonego w postępowaniu w sprawach nieletnich reprezentuje pośrednio prokurator jako rzecznik interesu społecznego.

Znowelizowana u.p.n. rozszerzyła uprawnienia pokrzywdzonego o:

- a) prawo do informacji o wszczęciu postępowania oraz treści orzeczenia kończącego postępowanie (art. 31 § 3 u.p.n.)
- b) prawo do przeglądania akt i robienia z nich odpisów "z wyłączeniem wywiadów środowiskowych i opinii o nieletnim" (art. 36§ 2 u.p.n.),
- c) prawo do obecności na rozprawie (art. 30 § 6 u.p.n.),

d) prawo do składania wniosków dowodowych (art.35 § 3 u.p.n.).

DZIECKO JAKO ŚWIADK W POSTĘPOWANIU KARNYM.

Słownik języka polskiego podaje kilka definicji świadka. Między innym dwie niżej wymienione, które mają istotne znaczenie dla poruszanej problematyki nieletnich. I tak świadkiem jest:

- osoba powołana przez sąd w celu złożenia zeznań dotyczących okoliczności rozpatrywanej przez sąd,

- osoba obecna przy czymś, mogąca stwierdzić to, co widziała, świadczyć o tym, przy czym była.

Kodeks postępowania karnego w art. 177 § I podaje, że każda osoba wezwana w charakterze świadka, ma obowiązek stawić się i złożyć zeznania. W omawiany przepisie, ani w żadnych innych, nie podaje się granicy wieku, od której osoba może być przesłuchana w charakterze świadka. Od dziecka -świadka, które nie ukończyło 17 lat nie odbiera się przyrzeczenia (art. 189 pkt.I k.p.k. i art. 267 k.p.c.)

NAJWAŻNIEJSZE UPRAWNIENIA ŚWIADKA TO:

a) prawo do odmowy zeznań (art. 182 k.p.k),

b) prawo uchylenia się od odpowiedzi (art. 183 k.p.k),

c) możliwość zwolnienia od zeznania (art. 185 k.p.k).

OSOBA TRZECIA PRZY PRZESŁUCHANIU ŚWIADKA NIEPEŁNOLETNIEGO.

Kodeks postępowania karnego nie normuje kwestii udziału w przesłuchaniu świadka niepełnoletniego osób trzecich. Mając to na względzie należy w tej sytuacji skorzystać z regulacji zawartej w art.95 § I kodeksu rodzinnego i opiekuńczego - (k.r.o.), który stanowi, że dziecko pozostaje pod pieczę rodziców. Oznacza to, że wzywając dziecko, należy wezwać również tego z rodziców lub opiekunów, pod których pieczę dziecko pozostaje. W przypadku braku możliwości przesłuchania w obecności przedstawicieli ustawowych można przesłuchać małoletniego w obecności pedagoga szkolnego lub nauczyciela. Żaden przepis nie nakazuje przesłuchania niepełnoletniego świadka w obecności osoby trzeciej. Kodeks postępowania karnego w art. 171 § I stanowi, że osobie przesłuchiwanej należy umożliwić swobodne wypowiedzenie się w granicach danej czynności. Przytoczona norma nakłada wręcz na organ procesowy obowiązek zapewnienia swobody wypowiedzi świadka. Jednakże art. 171 § 3 k.p.k. dopuszcza możliwość przesłuchania osoby która, nie ukończyła 15 lat w obecności przedstawiciela ustawowego lub faktycznego opiekuna, chyba że dobro postępowania stoi temu na przeszkodzie. Jeżeli funkcjonariusz Policji przed przesłuchaniem w charakterze świadka niepełnoletniego będzie miał wątpliwości,

co do zdolności postrzegania lub odtwarzania faktów, wówczas powinien zwrócić się do biegłego psychologa. Potrzeba udziału w przesłuchaniu biegłego lekarza lub psychologa może być spełniona w oparciu o zarządzenie prokuratora (art. 192 § 2 k.p.k).

POJĘCIE „DOBRO NIELETNIEGO”- ujęte w Ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich to dążenie do osiągnięcia korzystnych zmian w jego osobowości i zachowaniu, które umożliwiają rozwój i funkcjonowanie w życiu osobistym i społecznym, zgodnie ze społecznym oczekiwaniem wobec tej kategorii wiekowej i w okresie dojrzewania.

DO PODEJMOWANIA DZIAŁAŃ NA TERENIE SZKOŁY POLICJĘ UPRAWNIAJĄ NIŻEJ WYMIENIONE PRZEPISY PRAWA :

- a.) u.p.n. art. 4§ 1 i 2 . art., 37 § 1 i 2, art. 40 § 1 - 7,
- b.) k.p.k. w zakresie zbierania, utrwalania i przeprowadzania dowodów, ze zmianami przewidzianymi w u.p.n. (art. 20),
- c.) Ustawa o Policji art. 14 ust.1.

Złożenie zawiadomienia do organów Policji o popełnieniu czynu karalnego przez nieletniego lub przejawach jego demoralizacji obliguje Policję do podjęcia czynności zgodnych z przepisami Kodeksu postępowania karnego i Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich tj.:

- a.) sporządzenia protokołu z zawiadomieniem,
- b.) zebrania i utrwalenia dowodów w wypadkach nie cierpiących zwłoki, na podstawie art. 37 § 1 u.p.n,
- c.) ujęcia nieletniego, o czym stanowi art. 37 § 1 u.p.n.

Przepis Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich w art. 37 § 1 upoważnia Policję do dokonania czynności w wypadkach nie cierpiących zwłoki, a zwłaszcza do:

- przesłuchania nieletniego przez Policję,
- przesłuchania świadków przez Policję,
- ujęcie nieletniego i umieszczenie w Policyjnej Izbie Dziecka.

Policja podejmuje działania w sytuacjach nie cierpiących zwłoki tylko wówczas, gdy zachodzi podejrzenie popełnienia przez nieletniego czynu karalnego oraz niezbędne jest zabezpieczenie śladów i dowodów przestępstwa czy wykroczenia, z uwagi na niebezpieczeństwo ich utraty lub zniekształcenia.

POLICYJNA IZBA DZIECKA

W PID umieszcza się nieletniego pomiędzy 13 a 17 rokiem życia, o ile zachodzi podejrzenie, że jest sprawcą czynu karalnego, a zachodzi uzasadniona obawa ukrycia się nieletniego lub zatarcia śladów tego czynu albo gdy nie można ustalić tożsamości nieletniego. Pobyt nieletniego w Policyjnej Izbie Dziecka nie może przekroczyć 72 godzin. Czas zatrzymania, od którego liczy się 72 godzinny okres pozbawienia nieletniego swobody poruszania się i dysponowania swoją osobą liczy się od chwili zatrzymania go przez funkcjonariusza Policji.

POGOTOWIE OPIEKUŃCZE

Do ww. placówki przyjmuje się dziecko, które ukończyło 3 rok życia i nie ukończyło 18 lat

- w sytuacjach wymagających natychmiastowej opieki, gdy nie jest możliwe niezwłoczne przekazanie nieletniego rodzicom (opiekunom).

Przypadki, w których dziecko przyjmowane jest do pogotowia opiekuńczego:

- uciekinier z domu, zakładu wychowawczego (nie poprawczego), domu dziecka,
- aktualnie pozostaje bez opieki rodziców, opiekunów (rodzice nieobecni, odmawiają przyjęcia dziecka, nietrzeźwi),
- w terminie nie powróciło z przepustki udzielonej w placówce opiekuńczej lub wychowawczej.

IZBA WYTRZEZWIENÍ

Umieszczenie nieletniego w izbie wytrzeźwień dokonuje się w przypadkach:

- nieletni będąc pod wpływem alkoholu swoim zachowaniem dawał powód do zgorszenia w miejscu publicznym lub zakładzie pracy (nauki) albo znajdował się w okolicznościach zagrażających jego życiu lub zdrowiu albo życiu lub zdrowiu innych osób,
- niemożliwym okazało się doprowadzenie go do miejsca zamieszkania lub pobytu,
- okazał się sprawcą czynu karalnego ale stan odurzenia wyklucza umieszczenie go w Policyjnej Izbie Dziecka,
- został zatrzymany w innych okolicznościach ale stan nietrzeźwości wyklucza umieszczenie go w pogotowiu opiekuńczym,
- nieletni pozostaje do wytrzeźwienia na okres nie dłużej niż 24 godziny,
- o umieszczeniu nieletniego w izbie wytrzeźwień zawiadamia się rodziców lub opiekunów oraz sąd rodzinny.

II. PROCEDURY POSTĘPOWANIA INTERWENCYJNEGO W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH

Procedury określają zasady postępowania pracowników Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Rudach w sytuacjach kryzysowych oraz zasady stosowania środków przymusu bezpośredniego. Celem opracowania procedur są: zapewnienie bezpieczeństwa przebywającym w placówce wychowankom oraz ujednoczenie postępowania wszystkich pracowników Ośrodka. Procedury określają również zasady współpracy z Policją oraz zasady dokumentowania zachowań negatywnych. W poniższej instrukcji osobami odpowiedzialnymi za zachowanie procedur są: dyrektor placówki, wicedyrektor, nauczyciel, wychowawca sprawujący opiekę nad danym wychowankiem. Pedagog nadzoruje współpracę z instytucjami takimi jak: Sądy oraz zajmuje się analizą powyższych zdarzeń. W placówce jest wydzielony pokój, który pełni funkcję izolatki lekarskiej. Informację o zaistniałych zdarzeniach są na bieżąco wpisywane do dziennika zdarzeń w dniu zaistnienia sytuacji. Za wpisanie informacji odpowiada osoba określona w poszczególnych procedurach. Nieudokumentowanie powyższych zdarzeń jest istotnym naruszeniem przepisów prawa wewnętrznego.

1. PROCEDURY ZWIĄZANE Z PRZEKAZYWANIEM OBOWIĄZKÓW DOTYCZĄCYCH KIEROWANIA PLACÓWKĄ MŁODZIEŻOWEGO OŚRODKA WYCHOWAWCZEGO W RUDACH

1. Placówka funkcjonuje przez całą dobę, we wszystkie dni w roku.
2. Placówką kieruje dyrektor.
3. Podczas nieobecności dyrektora jego obowiązki przekazywane są kolejno:
  - Wicedyrektorowi ds. dydaktycznych
  - Wicedyrektorowi ds. internatu

Dyrektor w przypadkach szczególnych może wyznaczyć inną osobę do pełnienia jego obowiązków.

O ważnych zdarzeniach w ośrodku i podejmowanych decyzjach, osoby pełniące obowiązki dyrektora oraz inni pracownicy są zobowiązani telefonicznie poinformować dyrektora.

2. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UCIEZKI WYCHOWANKA Z PLACÓWKI

1. W przypadku stwierdzenia uciezki z placówki wychowawca/nauczyciel lub inny pracownik pracujący z daną grupą informuje o tym fakcie wicedyrektora lub dyrektora. Zabrania się angażować wychowanków w pościg za uciekinierem.
2. Wychowawca/nauczyciel pracujący z grupą informuje telefonicznie Policję w Raciborzu, a następnie przesyła faxem protokół powiadomienia o ucieczce.
3. Wychowawca/nauczyciel pracujący z danym wychowankiem wpisuje informację do dziennika zdarzeń.
4. Wychowawca/nauczyciel informuje niezwłocznie telefonicznie o ucieczce rodziców / opiekunów prawnych.
5. Dyrektor podejmuje działania mające na celu doprowadzenie wychowanka(ów) z uciezki, w tym poszukiwanie uciekinierów.
6. Dyrektor informuje pisemnie o fakcie uciezki Sąd Rodzinny, który wydał postanowienie, Policję oraz rodziców/opiekunów prawnych.

7. Dyrektor ośrodka obowiązany jest do odebrania zatrzymanego przez Policję nieletniego w ciągu 48 godzin od powiadomienia o zatrzymaniu.

8. Wychowanek ponosi karę regulaminową.

9. W przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności nieletniego w ośrodku trwającej dłużej niż 4 tygodnie, licząc od dnia powiadomienia Sądu Rodzinnego o nieobecności nieletniego, dyrektor ośrodka powiadamia o tym właściwego starostę oraz ORE, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, a ponadto - Sąd Rodzinny, rodziców lub opiekunów oraz właściwe organy obowiązane do kontroli spełniania obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki.

3. PROCEDURA DOTYCZĄCA POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI I WYCHOWAWCÓW W PRZYPADKU NAGŁEGO ZACHOROWANIA LUB ZŁEGO SAMOPOCZUCIA WYCHOWANKA.

1. W sytuacjach nagłych, gdy stan zdrowia wychowanka wymaga natychmiastowej interwencji lekarskiej nauczyciel, wychowawca grup wychowawczych lub pracownik szkoły, zobowiązani są do oceny sytuacji i podjęcia działań pomocy przedmedycznej w zakresie posiadanych umiejętności oraz wezwania karetki pogotowia ratunkowego, a następnie zawiadomienie rodziców lub opiekunów prawnych oraz dyrektora Ośrodka.

2. W przypadku, gdy lekarz pogotowia zleci przewiezienie wychowanka do szpitala, razem z nim jedzie wychowawca grupy wychowawczej pełniący dyżur. Wychowawca opiekę nad wychowanekami powierza wyznaczonym przez dyrekcję Ośrodka wychowawcom z innych grup. W przypadku, gdy do zdarzenia doszło w trakcie zajęć szkolnych, razem z wychowankiem do szpitala jedzie pracownik socjalny, lub pracownik gabinetu psychologiczno-pedagogicznego lub inna wyznaczona przez dyrekcję osoba. Po skończeniu zajęć lekcyjnych nauczyciel niezwłocznie przejmuje opiekę nad nieletnim przebywającym w szpitalu.

3. W innych przypadkach, gdy uczeń zgłasza problem zdrowotny, np.: nudności, ból, gorączkę nauczyciel lub wychowawca podejmuje działania pomocy przedmedycznej. Informacje zapisuje w dzienniku zdarzeń.

4. Wychowawca udziela stosownej pomocy przedlekarskiej i w przypadku utrzymującego się złego samopoczucia, organizuje wizytę u lekarza. Wychowawca informuje rodziców o złym samopoczuciu dziecka.

5. W przypadku wezwania karetki pogotowia, jeśli dyspozytor odmówi przysłania zespołu, to obowiązkiem powiadamiającego służby medyczne jest poproszenie o imię i nazwisko dyspozytora, sporządzenie notatki służbowej oraz zawiadomienie dyrekcji Ośrodka.

6. Jeśli służby medyczne odmówiły przysłania karetki, a stan zdrowia wychowanka się pogarsza, nauczyciel lub wychowawca może udać się do punktu opieki medycznej w celu udzielenia pomocy i wstępnej diagnostyki przez lekarza dyżurującego.

4. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UJAWNIEŃ NA TERENIE OŚRODKA WYCHOWANKA BĘDĄCEGO POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH.

1. Powiadomić przełożonego (wicedyrektora lub dyrektora Ośrodka).
2. Odizolować wychowanka od grupy, pamiętając, aby nie zostawić go samego.
3. W przypadku, gdy swoim zachowaniem i stanem zdrowia stwarza zagrożenie dla swojego życia lub zdrowia innych osób należy wezwać pomoc medyczną w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub korzystania ze środków odurzających i udzielenia pomocy medycznej.
4. Ustalić źródło pochodzenia alkoholu lub środków odurzających.
5. Ustalić świadków mających związek ze zdarzeniem.
6. Powiadomić Policję w przypadku, gdy stan zdrowia, zachowanie wychowanka i zaistniała sytuacja dają powody do interwencji Policji.
7. Wychowawca w obecności innej osoby na podstawie pisemnej zgody rodzica może dokonać badania trzeźwości lub na podstawie testów stwierdzenia korzystania ze środków odurzających przez wychowanka.
8. Jeśli brakuje zgody rodziców lub wychowanek odmawia poddania się badaniu należy wezwać Policję, która może dokonać badania trzeźwości lub stwierdzenia korzystania ze środków odurzających. W przypadku stwierdzenia u wychowanka w wydychanym powietrzu stężenia alkoholu powyżej 0,25 mg w ldm³ Policja może przewieźć wychowanka do Izby Wytrzeźwień lub w przypadku jej braku, do policyjnego pomieszczenia dla osób zatrzymanych. O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców i Sąd rodzinny. Koszty pobytu wychowanka w izbie wytrzeźwień reguluje rodzic lub opiekun prawny wychowanka.
9. O fakcie nadużywania alkoholu lub środków psychoaktywnych przez wychowanka wychowawca powiadamia właściwy sąd rodzinny i sporządza notatkę służbową.

5. PROCEDURY W PRZYPADKU, GDY WYCHOWAWCA PODEJRZEWA, ŻE WYCHOWANEK POSIADA PRZY SOBIE SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ NARKOTYK LUB NOWĄ SUBSTANCJĘ PSYCHOAKTYWNA.

1. Wychowawca w obecności innej osoby (wychowawca, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby wychowanek przekazał mu tą substancję, pokazał zawartość kieszeni (we własnej odzieży) zawartość torby, ewentualnie inne przedmioty budzące podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją.
2. Wychowawca o swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania wychowawcy substancji, pokazania zawartości torby, wychowawca lub dyrektor Młodzieżowego Ośrodka wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do wychowanka oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli wychowanek wyda substancję dobrowolnie, wychowawca, po odpowiednim zabezpieczeniu, wzywa policję.
5. Ze zdarzenia sporządza notatkę załączając ją do dziennika zdarzeń, a także informuje rodziców wychowanka.

Uwaga:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - w Polsce karalne jest:

- a) Posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- b) Wprowadzanie do obrotu środka odurzających;
- c) Udzielanie innej osobie, ułatwienie lub umożliwienie ich użycia oraz nakłaniania do użycia;
- d) Wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest wychowanek, który ukończył 13 lat, a nie ukończył 17 lat. Z przestępstwem mamy do czynienia, jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni wychowanek, po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego. Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie Młodzieżowego Ośrodka, należy wezwać policję.

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję (art. 4 Upn i art. 304 Kpk).

6. PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC AKTÓW WANDALIZMU NA TERENIE OŚRODKA

1. Niezwłoczne powiadomienie dyrekcję ośrodka przez nauczyciela lub wychowawcę.
2. Wychowawca oraz wicedyrektor wyjaśnia okoliczności zajścia i szacuje straty.
3. Wobec ucznia stosuje się sankcje zgodne ze statutem Ośrodka oraz Systemem swobód wychowanka.
4. Wychowawca zobowiązany jest do sporządzenia notatki i załączenia jej do dziennika zdarzeń. Kopia notatki z zajścia jest przechowywana jej w aktach wychowanka.

7. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI AGRESYWNEGO ZACHOWANIA WYCHOWANKA, POBICIA, BÓJKI MIĘDZY WYCHOWANKAMI NA TERENIE OŚRODKA

1. Nauczyciel / wychowawca obecny przy zajściu wydaje nakaz natychmiastowego zaprzestania w/w zachowania, w razie potrzeby rozdziela uczniów przy pomocy innego pracownika pedagogicznego.
2. W przypadku obrażeń na ciele, niepokojącego stanu zdrowia ucznia, nauczyciel/wychowawca w pierwszej kolejności powiadamia dyrektora Ośrodka, jeśli obrażenia są znaczne lub zagrażają zdrowiu lub życiu nauczyciel/wychowawca powiadamia pogotowie ratunkowe.
3. W przypadku, gdy lekarz pogotowia zleci przewiezienie wychowanka do szpitala, razem z nim jedzie wychowawca grupy wychowawczej pełniący dyżur. Wychowawca opiekę nad wychowankami powierza wyznaczonym przez dyrekcję Ośrodka wychowawcom z innych grup. W przypadku, gdy do zdarzenia doszło w trakcie zajęć szkolnych, razem z wychowankiem do szpitala jedzie pracownik socjalny, lub pracownik gabinetu psychologiczno-pedagogicznego lub inny wyznaczony przez dyrekcję. Po skończeniu zajęć lekcyjnych nauczyciel niezwłocznie przejmuje opiekę nad nieletnim przebywającym w szpitalu.
4. Nauczyciel / wychowawca powiadamia psychologa lub pedagoga, którzy przeprowadzają rozmowę z uczestnikami zdarzenia.
5. Nauczyciel/wychowawca sporządza notatkę służbową ze zdarzenia i załącza ją do dziennika zdarzeń, całość przekazuje dyrektorowi placówki.
6. Dyrektor w szczególnych wypadkach powiadamia Policję.

7. Wicedyrektor ds. internatu, jeśli doszło do poważnych obrażeń i została powiadomiona Policja, zawiadamia również rodziców / prawnych opiekunów.
8. Wobec uczestników zajęcia stosuje się środki wychowawcze zapisane w statucie Ośrodka.
9. Notatka z zajęcia jest przechowywana w aktach wychowanka.

8. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI KRADZIEŻY NA TERENIE OŚRODKA

1. Poszkodowany uczeń zgłasza kradzież nauczycielowi, wychowawcy.
2. Następuje wyjaśnienie okoliczności zajęcia kradzieży, o zajściu informowany jest wicedyrektor lub dyrektor.
3. Wychowawca/ nauczyciel zobowiązany jest do sporządzenia notatki z zajęcia i załączenia jej do dziennika zdarzeń. Notatka przechowywana jest w aktach wychowanka.
4. Dyrektor o zdarzeniu powiadamia policję.
5. Wicedyrektor ds. internatu zawiadamia rodziców/prawnych opiekunów.
6. Wobec winnego wychowanka stosuje się kary zapisane w statucie Ośrodka i Systemie swobód wychowanka.

9. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ZASTRASZANIA, WYMUSZANIA, WYWIERANIA PRESJI NA TERENIE OŚRODKA ORAZ INNYCH RODZAJÓW PRZEMOCY PSYCHICZNEJ

1. Zgłoszenie zajścia do nauczyciela lub wychowawcy.
2. Nauczyciel / wychowawca niezwłocznie informuje dyrekcję Ośrodka, psychologa lub pedagoga.
3. Psycholog/pedagog wyjaśnia okoliczności zajścia, o ustaleniach informuje dyrektora ośrodka.
4. W szczególnych przypadkach takich jak: groźenie śmiercią innemu wychowankowi czy pracownikowi ośrodka (decyduje dyrektor) powiadamiana jest Policja, Sąd Rodzinny.
5. Wobec winnego ucznia stosuje się środki wychowawcze zapisane w statucie Ośrodka.
6. Wychowawca/ nauczyciel zobowiązany jest do sporządzenia notatki z zajścia i załączenia jej do dziennika zdarzeń. Notatka przechowywana jest w aktach wychowanka.
7. W przypadku zgłoszenia na Policję wicedyrektor zawiadamia rodziców/prawnych opiekunów.

10. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ATAKU WYCHOWANKA W STOSUNKU DO NAUCZYCIELI/WYCHOWAWCÓW (AGRESJA SŁOWNNA, WULGARYZMY)

1. Poszkodowany nauczyciel/wychowawca powiadamia dyrekcję ośrodka.
2. Dyrektor wyjaśnia okoliczności zajścia, powiadamia gabinet ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
3. Zespół ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej opracowuje strategię działania. Posiedzenie zespołu jest protokołowane, a wnioski uwzględniane w IPET i wielospecjalistycznej ocenie funkcjonowania wychowanka.
4. W przypadku znieważenia nauczyciela/wychowawcy, dyrektor powiadamia Policję.
5. Wobec ucznia stosuje się środki wychowawcze zapisane w statucie Ośrodka.
6. Nauczyciel /wychowawca zobowiązany jest do sporządzenia notatki z zajścia i załączenia jej do dziennika zdarzeń. Notatka jest przechowywana w aktach wychowanka.

11. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI AGRESJI FIZYCZNEJ WYCHOWANKA W STOSUNKU DO NAUCZYCIELI / WYCHOWAWCÓW

1. W razie bezskuteczności środków oddziaływania psychologiczno-pedagogicznego, w przypadku bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie lub zdrowie nauczyciela/wychowawcy ma on prawo podjąć decyzję o użyciu środków przymusu bezpośredniego w postaci użycia siły fizycznej.
2. Powiadamia dyrektora.
3. Dyrektor powiadamia Policję i właściwe Sądy Rodzinne.
4. Wicedyrektor powiadamia rodziców w trybie natychmiastowym.
5. Wobec sprawcy stosuje się środki wychowawcze zapisane w statucie Ośrodka.
6. Nauczyciel/wychowawca zobowiązany jest do sporządzenia notatki z zajścia i załączenia jej do dziennika zdarzeń. Notatka jest przechowywana w aktach wychowanka.

12. PROCEDURA POSTĘPOWANIA PO ZAISTNIENIU WYPADKU WYCHOWANKA

1. Jeżeli zdarzy się wypadek wychowanka każdy pracownik Ośrodka, który powziął wiadomość o wypadku, niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności

sprowadzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy.

2. Pracownik zawiadamia przełożonego (wicedyrektora lub dyrektora).
3. Jeśli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń - miejsce wypadku należy pozostawić nienaruszone w celu dokonania oględzin lub szkicu,
4. Dyrektor, po wcześniejszym pisemnym zawiadomieniu przez pracownika, zgłasza wypadek inspektorowi BHP i kierownikowi ds. gospodarczych.
5. Jeśli wypadek zdarzył się w czasie wycieczki (biwaku)- wszystkie stosowne decyzje podejmuje kierownik imprezy i odpowiada za nie.
6. Pracownik o wypadku powiadamia rodziców wychowanka.
7. Pracownik zapewnia odpowiednie warunki do całkowitego wyleczenia, konsultuje z lekarzami specjalistami.
7. O każdym wypadku dyrektor zawiadamia niezwłocznie organ prowadzący placówkę.
8. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor zawiadamia niezwłocznie prokuratora i organ sprawujący nadzór pedagogiczny.
9. Do czasu wejścia w życie Rozporządzenia MEN z dnia 31 października 2018 r zmieniającego rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach, tj. do 28 listopada 2018 r. przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny należy rozumieć kuratora oświaty.
10. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia dyrektor zawiadamia niezwłocznie państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.

13. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAGROŻENIA CHOROBA ZAKAŻNĄ

1. Po otrzymaniu od wiarygodnych osób lub z mediów informacji o podejrzeniu niebezpiecznej choroby zakaźnej u wychowanka należy powiadomić o tym fakcie dyrektora Ośrodka. Wychowawca/nauczyciel odizolowuje chorych od zdrowych.
2. Dyrektor potwierdza wiadomość u lekarza - jeśli to możliwe lub dyżurującego inspektora sanitarnego
3. Dyrektor ustala z dyżurującym inspektorem sanitarnym sposób postępowania.

4. Dyrektor zawiadamia organ prowadzący oraz Kuratora Oświaty.
5. Dyrektor nadzoruje przestrzeganie zaleceń służb sanitarnych przez pracowników Ośrodka i wychowanków.
6. Dyrektor przygotowuje informację dla wychowanków i rodziców przy współpracy SANEPID-u.
7. Dyrektor organizuje (w razie potrzeby) spotkanie wychowanków, wszystkich pracowników Ośrodka z lekarzem chorób zakaźnych lub pracownikiem Państwowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej.
8. W przypadku stwierdzenia wystąpienia u wychowanka choroby zakaźnej lub zatrucia pokarmowego, wychowawca zobowiązany jest do poinformowania dyrektora placówki o zachorowaniu ucznia.

Lekarz rodzinny zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2008r. Nr 234 póź. 1570), który podejrzewa lub rozpoznaje zakażenie, chorobę zakaźną lub zgon z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej, zobowiązany jest do zgłoszenia tego faktu w ciągu 24 godzin od momentu rozpoznania lub powzięcia podejrzenia zakażenia, choroby zakaźnej lub zgonu z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego: czerwonka bakteryjna, dur brzuszny i zakażenia pałeczkami durowymi, grypa (w tym ptasia grypa u ludzi), krztusiec, legionelloza, odra, ospa prawdziwa, ospa wietrzna, płonica, różyczka i zespół różyczki wrodzonej, salmonelloza, wirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, mózgu i rdzenia (z wyłączeniem wścieklizny), zakażenia i zatrucia pokarmowe o etiologii infekcyjnej nieustalonej.

c. Dyrektor ośrodka nie zgłasza wystąpienia choroby zakaźnej, jednakże prowadzi działania mające na celu zapobieganiu rozprzestrzenianiu się chorób (dodatkowa dezynfekcja, rygor higieniczny, zmiana diety, informacja dla rodziców i opiekunów prawnych pozostałych wychowanków).

d. Rodzice (opiekunowie prawni) dziecka, po przebytej chorobie zakaźnej, zobowiązani są do dostarczenia zaświadczenia od lekarza rodzinnego, że dziecko jest po zakończeniu leczenia, nie jest chore i nie jest możliwym źródłem zarażenia dla innych wychowanków ośrodka

14. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZABÓJSTWA WYCHOWANKA

1. Natychmiast o zdarzeniu powiadomić dyrektora Ośrodka.
2. Dyrektor powiadamia Policję, pogotowie ratunkowe.
3. Psycholog organizuje pomoc psychologiczną wychowankom i nauczycielom.
4. Dyrektor zabezpiecza miejsce zdarzenia do czasu przybycia policji.
5. Nie należy udzielać informacji mediom, dopóki o śmierci nie powiadomi się najbliższej rodziny.
6. Dyrektor wyznacza osobę do jak najszybszego powiadomienia najbliższej rodziny o śmierci wychowanka. Należy zrobić to twarzą w twarz, unikać telefonu lub poczty.
8. Dyrektor organizuje pracę Ośrodka w ten sposób, aby możliwy był proces interwencji kryzysowej - udzielenie wsparcia psychologicznego wychowankom, pomoc w odreagowaniu traumatycznych przeżyć.
9. Dyrektor powiadamia niezwłocznie o zdarzeniu organ prowadzący, organ sprawujący nadzór pedagogiczny, prokuratora, inspektora BHP i społecznego inspektora pracy.
10. Do czasu wejścia w życie Rozporządzenia MEN z dnia 31 października 2018 zmieniającego rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach, tj. do 28 listopada 2018 r. przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny należy rozumieć kuratora oświaty.

15. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY POLICJA DOKONUJE ZATRZYMANIA NIELETNIEGO SPRAWCY CZYNU KARALNEGO PRZEBYWAJĄCEGO NA ZAJĘCIACH W SZKOLE / OŚRODKU.

1. Funkcjonariusz Policji przedstawia dyrektorowi powód przybycia i okazuje legitymację służbową.
2. Policjant informuje dyrektora o zamiarze zatrzymania wychowanka.
3. Pedagog sprowadza nieletniego do swojego gabinetu, gdzie policjant informuje go o przyczynach przybycia i czynnościach, jakie zostaną wykonane w związku ze sprawą np. przesłuchanie, okazanie.
4. Pedagog szkoły informuje telefonicznie rodziców o podjętych działaniach względem ich dziecka przez Policję. W przypadku braku kontaktu telefonicznego sporządza pisemną

informację i przesyła do miejsca ich zamieszkania.

5. W przesłuchaniu nieletniego, które są przeprowadzane w Ośrodku lub w jednostce Policji uczestniczy nauczyciel, wychowawca lub pedagog/psycholog.

6. Przy realizacji czynności związanych z zatrzymaniem nieletniego - ucznia na terenie Ośrodka należy zachować dyskrecję nie nagłaśniając sprawy.

16. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UZYSKANIA INFORMACJI O POPEŁNIENIU PRZESTĘPSTWA ŚCIGANEGO Z URZĘDU NA TERENIE OŚRODKA

1. Przestępstwa ścigane z urzędu

156 k.k. ciężki uszczerbek na zdrowiu

157 § 1 k.k. naruszenie czynności narządu ciała lub spowodowanie rozstroju zdrowia innego niż określonego w art. 156 § 1 k.k.

157 § 2 k.k. naruszenie czynności narządu ciała lub spowodowanie rozstroju zdrowia trwającego nie dłużej niż 7 dni - gdy sprawcą jest osobą najbliższą dla pokrzywdzonego zamieszkującą wspólnie ze sprawcą

157 § 4 k.k. naruszenie czynności narządu ciała lub spowodowanie rozstroju zdrowia określonego w art. 157 § 2, 3 k.k., trwającego nie dłużej niż 7 dni, gdy sprawcą jest osobą najbliższą dla pokrzywdzonego zamieszkującą wspólnie ze sprawcą

160 § 1,3 k.k. narażenie na niebezpieczeństwo

191 § 1 k.k. zmuszanie przemocą lub groźbą bezprawną osoby do określonego zachowania

193 k.k. naruszenie miru domowego

200 k.k. czynność seksualna z małoletnim poniżej 15 roku życia; pornografia z udziałem małoletniego

201 k.k. kazirodztwo

202 k.k. prezentacja i rozpowszechnianie pornografii

203 k.k. przymuszanie do prostytucji

204 k.k. stręczycielstwo, sutenerstwo

207 k.k. znęcanie się

208 k.k. rozpijanie małoletniego

209 § 3 k.k. niealimentacja - jeżeli pokrzywdzonemu przyznano odpowiednie świadczenie rodzinne albo zaliczkę alimentacyjną

210 k.k. porzucenie nieporadnego

211 k.k. uprowadzenie małoletniego lub nieporadnego

276 k.k. zniszczenie, uszkodzenie, ukrycie lub usunięcie dokumentu

278 § 1, 3, 5 k.k. kradzież, w tym energii lub karty uprawniającej do podjęcia pieniędzy z automatu bankowego

279 § 1 k.k. kradzież z włamaniem

280 k.k. rozbój

281 k.k. kradzież rozbójnicza

282 k.k. wymuszenie rozbójnicze

284 § 1,3 k.k. przywłaszczenie mienia

1. Dyrektor lub pedagog przyjmuje do wiadomości informację o przestępstwie (wykroczeniu), zapewnia dyskrecję przekazującemu informację poprzez wysłuchuje go bez świadków, o ile to możliwe w pomieszczeniu zamkniętym. Odnotowuje personalia uczestników i świadków.

2. Zapewnia, w miarę potrzeby, niezbędną pomoc lekarską pokrzywdzonym.

3. Bez zbędnej zwłoki sprawdza w dostępny sposób wiarygodność informacji, jeżeli wychowanek podaje świadków, to w rozmowie z jak najmniejszą ilością świadków należy uwiarygodnić informacje,

4. Sprawdza, czy zdarzenie zaistniało na terenie ośrodka oraz czy miało miejsce w trakcie zajęć szkolnych.

5. W rozmowie z pokrzywdzonym ustala liczbę sprawców i ich dane personalne.

6. Wzywa policję.

7. W przypadku braku wątpliwości, co do faktu zaistnienia zdarzenia, o ile jest to konieczne i możliwe, należy zatrzymać do czasu przybycia Policji ofiarę przestępstwa i jego sprawcę (ów), konieczność zatrzymania może wynikać z faktu próby ucieczki, ukrycia skradzionych przedmiotów. O fakcie zatrzymania bezwzględnie należy powiadomić rodziców lub opiekunów prawnych.

8. Sprawca czynu pozostaje pod opieką pedagoga lub wychowawcy lub nauczyciela w oddzielnym pomieszczeniu do chwili przybycia Policji.

9. Jeżeli sprawców jest kilku w miarę możliwości należy umieścić ich w oddzielnych pomieszczeniach.

10. Ofiarę należy odizolować od sprawców.

11. W przypadku odnalezienia rzeczy pochodzących z przestępstwa lub

służących do popełnienia przestępstwa należy je zabezpieczyć.

12. Jeżeli przestępstwo ścigane z urzędu jest kwalifikowane jako wypadek, lub wypadek ciężki, dyrektor Ośrodka wypełnia obowiązek informacyjny zgodnie z procedurą nr 12.

17. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UJAWNIEŃ PRZESTĘPSTWA ŚCIGANEGO NA WNIOSEK POKRZYWDZONEGO NA TERENIE OŚRODKA.

1. Ściganie na wniosek pokrzywdzonego, w tym przypadku wszczęcie postępowania przez Policję uzależnione jest od woli pokrzywdzonego.

W przypadku tych kategorii przestępstw pokrzywdzony składa wniosek o ściganie a po jego złożeniu przestępstwo ścigane jest tak, jak z urzędu. Wycofanie przez pokrzywdzonego wniosku o ściganie jest bezskuteczne.

2. Dyrektor lub pedagog przyjmuje do wiadomości informację o przestępstwie (wykroczeniu), zapewnia dyskrecję przekazującemu informację poprzez wysłuchanie go bez świadków (o ile to możliwe w pomieszczeniu zamkniętym).

3. Dyrektor zapewnia w miarę potrzeby, niezbędną pomoc lekarską pokrzywdzonym.

4. Dyrektor bez zbędnej zwłoki sprawdza w dostępny sposób wiarygodność informacji, w tym: jeżeli wychowanek podaje świadków, to w rozmowie z jak najmniejszą ilością świadków uwiarygodnić informację, sprawdza, czy zdarzenie zaistniało na terenie Ośrodka oraz czy miało miejsce w trakcie zajęć szkolnych, jego uczestników, nie nagłaśnia zdarzenia.

5. Dyrektor lub pedagog powiadamia rodziców lub opiekunów dziecka pokrzywdzonego, relacjonuje im zdarzenie i uzgadnia z nimi czy będą chcieli zgłosić sprawę Policji.

7. Środki, jakie należy przedsięwziąć to między innymi:

A. w ramach uprawnień statutowych Ośrodka stosuje względem sprawcy zdarzenia środki przewidziane w statucie Ośrodka.

B. w przypadku, gdy sprawca zdarzenia sprawiał wcześniej problemy i łamał normy społecznego zachowania, a zdarzenie którego się dopuścił nosi cechy postępującej demoralizacji, pedagog powinien sporządzić notatkę i powiadomić Sąd o zaistniałym fakcie.

18. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ŻAŁOBY PO ŚMIERCI WYCHOWANKA (Z WYJĄTKIEM ŚMIERCI SAMOBÓJCZEJ)

1. Działania uprzedzające:

- omówienie procedury postępowania na forum Rady Pedagogicznej,
- omówienie tematyki stresu, traumy, żałoby, reakcji typowych dla stresu pourazowego na forum Rady Pedagogicznej.- wychowawca.

Działania interwencyjne:

1. Dyrektor i pedagog informują nauczycieli, wychowawców.
2. Pedagog przypomina zasady dyskusji z uczniami, uwzględniając elementy odreagowania na godzinach wychowawczych, innych lekcjach.
3. Wychowawca informuje wychowanków na forum grupy.
4. Dyrektor stwarza możliwość uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych.

Działania naprawcze:

1. Wychowawca ocenia potrzeby, monitoruje stan psychiczny wychowanków ze szczególnym uwzględnieniem reakcji stresu pourazowego, zwraca uwagę na uczniów, u których stwierdza się szczególnie ostry lub chroniczny przebieg reakcji,
2. Wychowawca konsultuje sytuację z pedagogiem, który ewentualnie zasięga opinii specjalistów i ułatwia kontakt ze specjalistami z placówek wsparcia zewnętrznego.

19. PROCEDURA POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI/ WYCHOWAWCÓW W PRZYPADKU KONIECZNOŚCI ZAWIADAMIANIA O ŚMIERCI WYCHOWANKA

1. Powiadamianie o śmierci zawsze powinno się odbywać „twarzą w twarz”.
2. Prawidłowe powiadomienie o śmierci musi spełnić następujące warunki:
  - dostarczyć niezbędne informacje;
  - udzielić pierwszego wsparcia rodzinie;
  - ochronić godność;
  - okazać szacunek wobec ofiary jak i powiadamianej rodziny.
3. Powiadomienie powinno odbyć się w czasie możliwie jak najkrótszym od ustalenia tożsamości ofiary i ustalenia tożsamości osób jej najbliższych.
4. Przed powiadomieniem należy zebrać informacje o relacjach ofiary z osobą powiadamianą

o stanie zdrowia osoby powiadamianej (zwłaszcza choroby serca, krążenia, cukrzyca itp.), które są istotne do przewidywania sposobu reakcji osoby powiadamianej. Osoby powiadamiane mogą reagować w sposób bardzo emocjonalny, mogą potrzebować pierwszej pomocy. Warto przygotować sobie wsparcie pogotowia medycznego, żeby móc umożliwić w razie potrzeby natychmiastową interwencję lekarską.

5. Powiadomienie o śmierci powinno odbywać się, przez co najmniej dwie osoby. Jedna udziela informacji, druga zaś obserwuje reakcję osoby powiadamianej. Powiadomienie powinno odbyć się na terenie przyjaznym osobie powiadamianej.

6. Zawiadomienie powinno być możliwie jak najprostsze. Powinno się wyrazić współczucie i zrozumienie.

7. Trzeba być przygotowanym na udzielenie wszystkich informacji, jakich będzie wymagała osoba powiadamiana. Osoby te często czują potrzebę dowiedzenia się szczegółów dotyczących śmierci bliskiego, okoliczności itp. (jak, w jaki sposób, kiedy, gdzie). Udzielane informacje powinny być proste i zwięzłe. Należy unikać drastycznych szczegółów i informacji niepotrzebnych, odnoszących się do drugorzędnych elementów sprawy.

8. Należy skupić się na udzieleniu pomocy i wsparcia rodzinie zmarłego.

9. Nie należy, po zawiadomieniu o śmierci, zostawić rodziny i bliskich zmarłego samych, bez opieki. Powinien zostać pracownik Ośrodka lub psycholog tak długo, aż minie pierwsza reakcja- szok lub pojawiają się osoby bliskie np. członkowie rodziny, znajomi, przyjaciele. Należy podać swoje dane kontaktowe (telefon, ewentualnie adres), aby udzielić informacji i wsparcia, w razie potrzeby. Aby rodzina ofiary nie czuła się osamotniona, należy podać adresy instytucji udzielających wsparcia.

10. Jeżeli rodzina zmarłego nie znajduje się w miejscu zamieszkania, należy powiadomić sąsiadów o potrzebie kontaktu z rodziną (powodem jest wydarzenie nadzwyczajne, interwencja z udziałem lekarza itp.), natomiast nie należy udzielać szczegółowych informacji sąsiadom, nie należy wspominać o śmierci, aby to nie oni zawiadomili rodzinę zmarłego.

11. W realiach Ośrodka rodzina nie powinna dowiadywać się o śmierci ucznia z mediów lub od osób trzecich. Obowiązek informowania leży po stronie personelu Ośrodka, dyrekcji.

12. Absolutnie unikać należy powierzania zadania informowania o śmierci nastolatkom.

20. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU EWAKUACJI OŚRODKA LUB ALARMU BOMBOWEGO

1. Wychowawca/nauczyciel powiadamia dyrektora.
2. Decyzję o ewakuacji podejmuje dyrektor Ośrodka lub kierownik akcji.
3. Niezwłocznie powiadamia wszystkich pracowników przebywających na terenie ewakuowanego odcinka.
4. W pierwszej kolejności ewakuowane są osoby z pomieszczeń zagrożonych. W dalszej kolejności ewakuuje się osoby poczynając od najwyższej kondygnacji, ruch rozpoczynają osoby ograniczonych zdolnościach poruszania się, strumień ruchu zamykają osoby sprawne fizycznie.
5. Ewakuacja odbywa się zgodnie z opracowaną instrukcją organizacji i przebiegu ewakuacji.
6. Pomieszczenia na parterze w szczególnych przypadkach mogą być opuszczane przez okna.
7. Nauczyciel, wychowawca powinien uporządkować grupę w ten sposób, aby bezpośrednio za nim znajdowały się osoby najslabsze fizycznie, grupę zamykają odpowiedzialni wychowankowie, którzy mogą, w razie potrzeby, wesprzeć słabszych.
8. Nie należy bez potrzeby otwierać okien i drzwi.
9. Pomieszczenia opuszczane nie powinny być zamykane na klucz.
10. Po zakończeniu ewakuacji opiekun grupy zobowiązany jest do sprawdzenia listy obecności.
11. W razie podejrzenia, że ktoś mógł pozostać w strefie zagrożonej, należy powiadomić służby ratownicze.

21. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU POŻARU BUDYNKU OŚRODKA

UWAGA!

1. Nie wolno gasić ognia, którego nie jest się w stanie opanować!
2. Nie gasi się wodą urządzeń pod napięciem oraz cieczy łatwopalnych!
3. Osoba będąca na dyżurze zarządza ewakuacją ze strefy zagrożonej.
4. Do przybycia Straży Pożarnej akcją kieruje przybyły dyrektor lub osoba przez niego wyznaczona.

5. Wszyscy pracownicy muszą bezwzględnie podporządkować się poleceniom kierującego akcją.
6. Jeżeli to możliwe, kierownik akcji poleca usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne, a także cenny sprzęt i urządzenia oraz ważne dokumenty, nośniki informacji itp.
7. Nie należy otwierać - bez wyraźnej potrzeby - drzwi i okien do pomieszczeń objętych pożarem; dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia.
8. Otwierając drzwi do pomieszczeń, w których powstał pożar, należy zachować szczególną ostrożność.
9. Nie należy wchodzić do pomieszczeń objętych pożarem, lecz jeśli to konieczne wchodząc trzeba zachować szczególną ostrożność, w zadymieniu poruszać się w pozycji pochylonej lub na czworakach, blisko posadzki, gdzie jest najwięcej powietrza i lepsza widoczność. Aby nie stracić orientacji należy poruszać się wzdłuż ścian, poręczy; usta zasłonić np. wilgotną chustką.

POSTĘPOWANIE

1. W sytuacji zagrożenia pożarem należy zachować przede wszystkim spokój.
2. Jeżeli zauważy się pożar lub otrzyma informację o pożarze, należy natychmiast zaalarmować wszystkie osoby znajdujące się w bezpośrednim otoczeniu strefy objętej pożarem oraz Państwową Straż Pożarną lub zadzwonić pod numer alarmowy 112.
3. Należy użyć ustalonego alarmu pożarowego sygnalizowanego przez użycie gwizdka, i komunikatów słownych PALI SIĘ, POŻAR.
4. O zdarzeniu należy poinformować natychmiast dyrektora Ośrodka lub wicedyrektora.
5. Należy bezzwłocznie przystąpić do gaszenia pożaru przy pomocy sprzętu gaśniczego znajdującego się w budynku.
6. Po przybyciu właściwych służb bezwzględnie należy stosować się do ich poleceń.
7. Dowódcę przybyłych jednostek należy powiadomić o sytuacji i podjętych dotychczas działaniach.

22. ZASADY IZOLOWANIA WYCHOWANKÓW W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH

Pracownik pedagogiczny będący na miejscu zdarzenia jest zobowiązany do:

1. Odizolowania wychowanka od pozostałych osób obecnych na miejscu zdarzenia. Nie pozostawia go samego, ale przekazuje pod opiekę pedagoga lub psychologa, a w przypadku ich nieobecności innemu pracownikowi pedagogicznemu.
2. Zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom zdarzenia i w razie konieczności udzielenia pierwszej pomocy bądź zapewnienia jej poprzez wezwanie odpowiednich służb.
3. Niezwłocznego powiadomienia dyrekcję ośrodka o zaistniałej sytuacji. W porozumieniu z dyrektorem jest podejmowana decyzja dotycząca dalszych działań.
4. Powiadomienia rodziców, opiekunów prawnych o zaistniałej sytuacji oraz o możliwości dalszych działań.
5. Sporządzenia notatki zawierającej dokładny opis zdarzenia.

23. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UZYSKANIA INFORMACJI, ŻE WYCHOWANEK MA MYŚLI SAMOBÓJCZE BĄDŹ SAMO OKALECZA SIĘ

1. Nauczyciel/wychowawca informuje o fakcie psychologa bądź pedagoga i dyrektora Ośrodka.
2. Pedagog/psycholog bądź dyrektor przeprowadza z wychowankiem rozmowę (w przypadku braku pedagoga, psychologa lub dyrektora na terenie placówki, gdy okoliczności wskazują na konieczność podjęcia niezwłocznej interwencji, rozmowę przeprowadza dowolny pracownik pedagogiczny).
3. Po rozmowie z wychowankiem należy podjąć działania:
  - Zdecydować czy wychowanek wymaga terapii psychologicznej oraz konsultacji diagnozującej z psychiatrą, bądź natychmiastowej hospitalizacji.
  - Poinformować rodziców/opiekunów prawnych o zaistniałej sytuacji.
  - W razie konieczności wezwać służbę zdrowia.
  - O podjętych działaniach niezwłocznie poinformować dyrektora.

24. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PRÓBY SAMOBÓJCZEJ WYCHOWANKA

1. Jeśli próba samobójcza ma miejsce w placówce, wychowawca

(nauczyciel, inny pracownik szkoły) powiadamia o tym fakcie Dyrektora Ośrodka oraz rodzica (prawnego opiekuna) ucznia/ wychowanka.

2. Dyrektor szkoły, pedagog, psycholog szkolny oraz wychowawca dokonują oceny sytuacji.

3. W razie konieczności pracownicy Ośrodka wzywają pogotowie ratunkowe w celu pomocy i/lub specjalistycznej konsultacji lekarskiej.

4. Pedagog, psycholog, wychowawca przeprowadzają rozmowę wspierającą z uczniem i jego rodzicami (prawnymi opiekunami) oraz przekazują informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

5. Jeśli próba samobójcza ma miejsce w domu, a rodzic poinformował o zajściu placówkę, Dyrektor, pedagog, psycholog przekazuje rodzicom informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

6. O próbie samobójczej Dyrektor informuje Radę Pedagogiczną pod rygorem tajemnicy w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania i wpierania ucznia po jego powrocie do szkoły.

7. O próbie samobójczej Dyrektor Ośrodka informuje organ nadzoru pedagogicznego, organ prowadzący i właściwy sąd rodzinny.

8. Pedagog i psycholog planują dalsze działania mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa, atmosfery życzliwości i wsparcia oraz przekazują rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza Ośrodkiem.

25. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ŚMIERCI WYCHOWANKA W WYNIKU SAMOBÓJSTWA

1. W przypadku śmierci ucznia/wychowanka w wyniku samobójstwa Dyrektor Ośrodka informuje organ prowadzący, organ sprawujący nadzór pedagogiczny i Prokuratora a także rodziców o zaistniałej sytuacji. W przypadku gdy do zdarzenia doszło na terenie Ośrodka, Dyrektor informuje niezwłocznie również Policję. Dyrektor o zdarzeniu informuje inspektora BHP.

2. Dyrektor organizuje pracę Ośrodka w ten sposób, aby możliwy był proces interwencji kryzysowej - udzielenie wsparcia psychologicznego wychowankom, pomoc w odreagowaniu traumatycznych przeżyć.

3. Pedagog, psycholog szkolny oraz wychowawcy udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej pozostałym uczniom/wychowankom, a także rodzicom ofiary.

4. Pedagog, psycholog oraz wychowawcy przekazują rodzicom wychowanka, który popełnił samobójstwo informacje o dostępnej pomocy psychologicznej – przekazują listę dostępnych placówek z aktualnymi adresami i numerami telefonów oraz telefonów zaufania.

DYREKTOR
Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego
w Rudach

mgr Rafał Łazarz